

Nr 146.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om viss ersättning av statsmedel åt Clara Johanna Maria Nyström.

(3:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Einar Eriksson* och *Edvin Thun* (I: 156) och den andra inom andra kammaren av herr *Jacobsson* i *Igelsbo m. fl.* (II: 192), har hemställts att riksdagen måtte besluta tillerkänna fru Clara Johanna Maria Nyström från Upplandsbodarna ersättning av statsmedel med tillsammans 1 927 kronor 90 öre.

I motionerna anföres följande.

Natten till den 25 april 1946 blev fru Gundla Maria Axelina Hedberg, bosatt Bondegatan 1 C i Stockholms stad, dödad i sin bostad. Stockholms rådhusrätt har genom sedermera laga kraftvunnet utslag den 3 september 1946 ansett utrett, att bokbindaren Thor Adolf Bergman var den som berövat fru Hedberg livet. Rådhusrätten ansåg vidare vara utrett, att Bergman utfört gärningen under inflytande av själslig abnormitet av så djupgående natur, att den måste jämföras med sinnessjukdom. Rådhusrätten fann sålunda att Bergman jämlikt 5 kap. 5 § strafflagen icke kunde fällas till ansvar och uttalade, att Bergman då han vore i behov av vård å sinnessjukhus tills vidare skulle hållas häktad i och för detta mål. Vidare förpliktade rådhusrätten Bergman, att till fru Hedbergs moder fru Clara Johanna Maria Nyström från Upplandsbodarna utgiva ersättning för kostnader i samband med fru Hedbergs begravning samt för andra av dödsfallet föranledda utgifter med 1 774: 90 kronor, och skulle Bergman dessutom ersätta fru Nyström för hennes kostnader i målet med 153 kronor eller tillsammans 1 927: 90 kronor.

Genom polisutredningar är utrett, att Bergman sedan den 1 juni 1947 varit intagen på Sidsjöns sjukhus, Sundsvall, och att Bergman saknat medel att ersätta fru Nyström de av rådhusrätten utdömda beloppen. Ej heller torde det vara sannolikt, att Bergman med hänsyn tagen till sjukdomens beskaffenhet och dess långvarighet någonsin kommer att äga möjlighet att ersätta beloppen i fråga.

I skrivelse den 22 september 1949 har fru Nyström hos Kungl. Maj:t i underdånighet anhållit, att när hon vore i trängande behov av beloppet i fråga detsamma finge utbetalas till henne ur allmänna arvsfonden eller annan lämplig fond. Kungl. Maj:t har efter att hava inhämtat yttrande från statskontoret den 2 december 1949 förklarar skrivelsen ej till någon vidare åtgärd föranledda.

Fru Nyström lever under synnerligen små omständigheter. Hon är 67 år gammal och är hushållerska åt en f. d. fabriksarbetare i Upplandsbo-

darna. Hennes och hennes arbetsgivares enda inkomster synes vara sedvanlig folkpension. På grund av de anförda omständigheterna synes det oss rätt och billigt att fru Clara Nyström erhåller ersättning för de utlagda beloppen av statsmedel. Det gäller en mor vars dotter ryckts bort under mycket tragiska omständigheter. För att visa sin dotter den sista kärlekstjänsten har denna mor offrat de små besparingar, som hon och den framlidne maken sammansparat av synnerligen blygsamma inkomster. Enligt vårt förmenande bör hon erhålla ersättning härför.

Statskontoret har i det i motionerna åsyftade utlåtandet framhållit, att då för ifrågavarande ändamål medel icke anvisats å riksstaten och ej heller står till förfogande i någon av statligt verk eller myndighet förvaltd fond, lärer i händelse av bifall till ansökningen andra medel icke stå till förfogande än någon huvudtitels anslag till extra utgifter. Ämbetsverket har under hänvisning till konsekvenserna hemställt, att ansökningen icke måtte vinna bifall.

Utskottet. Med hänsyn till de vittgående konsekvenser ett bifall till motionerna skulle medföra finner sig utskottet, trots de ömmande omständigheterna, icke kunna intaga någon annan ståndpunkt till ersättningsfrågan än den, som innefattas i Kungl. Maj:ts tidigare meddelade avslagsbeslut.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att motionerna I: 156 och II: 192 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 15 maj 1953.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Närvarande: se under utlåtandet nr 141.